

Romano hangos

15re

ROMSKÝ HLAS – ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE

ROČNÍK 20 • ČÍSLO 13 • VYŠLO 1. ŘÍJNA 2018

zprávy

PRAHA – Zástupci neziskových organizací dostali na říjnové schůzce od premiéra Andreje Babiše za úkol vybrat syrské sirotky, kteří by mohli být z uprchlických táborů v Řecku přesunuti do Česka. Babiš dosud patřil mezi nekompromisní odpůrce přijetí sirotek. Tvrdil, že dětem by se mělo pomáhat především tam, odkud pocházejí a kde bydlí. Andrej Babiš pod tlakem neziskových organizací otočil svůj nekompromisní odmítavý postoj vůči přijetí dětí, které přišli o rodiče, o stoosmdesát stupňů. Média, která patřila Babišovi a nyní jsou pod kontrolou tzv. světenec-kých fondů stále informují, že Babiš sirotky nepřijme.

z obsahu

Téma čísla:

Digitální média v životě Romů

Rychlorozpustný úspěch – Instagram
komentář Sabira Agalarova
strana 3

Tomáš Ščuka: 100 let Romové v Československu
strana 2

Rozhovor s Gabrielou Pačanovou – vedoucí souboru Romane čhaja
strana 6

Média součástí občanského života nás všech

foto: Profimedia

Mediální svět nabízí každému z nás přehled událostí z blízkého i vzdáleného okolí. Pravidelné sledování mainstreamových médií přináší základní orientaci ve společenskokulturním životě naší společnosti. Každodenní tisk, noviny, rádiové a televizní zprávy, to vše přispívá k aktivnímu občanství.

I když se romská menšina v České republice necítí vítaná a oblíbená majoritou, je nesmírně důležité, aby se o veřejné dění zajímala! K tomu ale sociální sítě či nově vzniklá on-line média určitě nepostačí. Tradiční média v podobě tištěných novin a televizních zpráv zobrazují stále vysokou přidanou

hodnotu k rozvoji tohoto veřejného vědění. Denní zprávy a události z domova i zahraničí by měly být součástí společného zájmu nás všech! Osobně si ani neumím představit žít ve společenském prostoru a nezajímat se o dění v České republice, v Evropě a ve světě. Tím se totiž stávám pasivním občanem.

Ovšem vše začíná u rodiny, v prostředí, v němž vyrůstáme a přebíráme informace, návyky a zvyky od svých rodičů pro život v dospělosti. Jako dítě jsem u svých rodičů viděl denní tištěné noviny a pravidelné sledování hlavních večerních

Pokračování na str. 5

O volbi the o Roma

Aven o komunalna the senatna volbi a o Fejsbukos hin than, kaj pes o Roma zdžan, kaj pes aktivizinen, he kaj peske kiden avri peskre romane politické reprezentanten. Anglal kada pes vazdel upre pro Fejsbukos mariben, halasiben, sako kerel, so kamel, vazdel upre o problemí, the peskre amalenca, afe the le dženenca, so pes napridžaren. Le Fejsbukostar pes ačhel arena, kaj pes o manuša maren a le virtualne kamaratendar pes ačhen manuša, so pes našti avri ačhen. O kandidata kamen la dumaha te phundravel le manušenge e godi the o jile, afe natromal le kandidaten te avel nisave resti. Natroman te avel trestimen, mušinen te avel pařivale manuša, natromal len te avel kečeňa, the mušinen pro lav te šunel. Avrestar phendo, choc hine o romane kandidata žuže sar anděla, the avka len o Roma anen avri pre ladž, sa len

prelustrinen, prekadrinen. O romane voliča naaven pre oda, hoj len e demokracija marel savore serendar ča angl'oda, hoj nane ko vaš lenge te zaačhel. The angl'oda hin upre vazdlo pro Roma o rasizmus, e diskriminacija u o Roma dživen imar ča ajso dživipen, savo mušinen. Imar oda nane jon, o Roma, afe ča statečna džene, saven naden smirom o populisti the o zakoni. Te kerel baripen andr'oda, hoj manuš hin Rom a ňiko vaš leske te na zaačhel, ta oda hin baro rizikos te dživel andre ajso štatos, na ča perdal jekh manuš, afe the perdal savore Roma. Angl'oda mange gondofinav, hoj o Roma bi kamenas te džal neve dromeha a na ča pes te richtinel pro nekgoeder.

Romano kandidatos andro volbi hino tiž ča manuš, savo šaj andro dživipen kerel bibacht, choc nakamel. The vaš oda ačhařuvav le Ro-

menge, hoj napařan le kandidatenge, afe naachařuvav oleske, hoj o Roma pes paš o volbi rozgele pro buter seri, kerde buter romane tabora. A tiž hin bibacht, hoj dojekh taboris peske duminel, hoj jon hine ola pařivale, ko šaj řidžal o volbi avka, hoj le Romen olesar te avel chasna. Napařan ňikaske u peskra kedvaha řidžan maškara o manuša na ča lačhe, afe he bibachtale hiri. Le volbendar kamen te dochudel ča oda nekfeder u vaš kaja cena hine štonc te svkel tele he ole nekfederes kandidatos. Hin oda baro chaosis, savore ča užaren, sar varesavo dženo vareso phenla a savori opozicija les takoj pekel tele. U sar imar nadžanen, so te phenel, ta vakeren avka, sar te bi ginavas politicko sloganos: Ta sar oda kada šaj avel, hoj Rom Romes pekel tele. U aver hinke vakeren: Te kamen, kaj

Pokračování na str. 3

zprávy

PRAHA – V pátek 21. září zemřela ve věku 85 let Eva Davidová, etnografka, socioložka, historička umění a také fotografka, která se od poloviny 50. let systematicky věnovala studiu způsobu života a kultury Romů v Čechách, na Moravě a na Slovensku. Poslední rozloučení proběhne pouze v úzkém rodinném kruhu.

TRNAVA – Slovenská Národní kriminální agentura v pondělí zadržela a obvinila dva muže, kteří v neděli v Trnavě bezdůvodně napadli skupinu Romů při výkopových pracích. Podle facebookové stránky slovenské policie měli čtyřicetiletý Jaroslav a šestadvacetiletý Matúš nejprve Romy verbálně urážet. Pak měli odejít a po chvíli se vrátit s nožem a pistolí v ruce. Informoval o tom server topky.sk. Oba útočníci jsou ve vazbě.

ÚSTÍ NA LABEM – Policie prošetřuje hesla na volebních plakátech dvou ústeckých hnutí Čisté Ústí a Ústecké fórum občanů (UFO) kvůli možnému spáchání trestného činu šíření nenávisti vůči skupině obyvatel. Informoval o tom server Ústecký deník.cz. Na billboardu Čistého Ústí, jehož lídrem je předseda Dělnické strany sociální spravedlnosti Tomáš Vandas, stojí: „Neplatit parazitům!“ Podobné heslo hlásá i UFO: „Město bez parazitů“. Obě hnutí odmítají, že by mělo jít o náražku na Romy.

Hnutí Slušní lidé pokutováno 126 000 Kč za narušení divadelní hry

Zhruba 30 členů hnutí Slušní lidé (v modrých tričkách) stojí na jevišti, kam vtrhli krátce po začátku představení hry Naše násilí a vaše násilí uváděné 26. 5. 2018 v rámci festivalu Divadelní svět v Brně. **foto: ČTK**

Členové hnutí Slušní lidé dostali pokuty celkem za 126 000 korun za květnové přerušení kontroverzní divadelní hry Naše násilí a vaše násilí. Radnice Brno-střed udělila příkazem pokutu 25 lidem. Hnutí podalo odpor, řekl ČTK předseda hnutí Zdeněk Pernica. Podle něj Slušní lidé jako jediní vystoupili proti prznění české vlajky a tradic. V inscenaci si herečka vytáhla českou vlajku z přirození nebo herec ztvárňující postavu Ježíše znásilnil muslimku.

Radnice věc už dříve vyhodnotila jako přestupek proti občanskému soužití, uvedla počátkem září její mluvčí Kateřina Dobešová. Výši udělených pokut tehdy nesdělila. „Ve 24 případech je pokuta 5 000 a jednou 6 000 korun. Proč jeden člověk dostal o tisíc korun víc, to opravdu nevíme,“ uvedl Pernica. Podle Dobešové je to kvůli tomu, že jeden z pokutovaných udělal přestupek opakovaně.

Pernica řekl, že členové hnutí podali odpor, a proto bude následovat správní řízení včetně dokazování. „Udělali bychom to znovu a radikálněji ... jsme rádi, že jsme na straně slušnosti tak jako všichni normální lidi, kteří nechtějí ze svých peněz platit prznění vlajky nebo znásilňování muslimky Ježíšem,“ uvedl Pernica.

Dobešová ČTK řekla, že odpor podala část obviněných. „V jejich případech pokračuje přestupkové řízení. Byli vyzváni, aby se vyjádřili k podkladům pro vydání rozhodnutí. Příkazy, proti nimž nebyl podán v zákonné lhůtě odpor, se staly pravomocnými a vykonatelnými. Pokuty jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci příkazu,“ uvedla Dobešová. Pokud je pokutování neuhradí, zahájí správní orgán vymáhací řízení formou exekuce.

Hra vyvolala pobouření a širokou veřejnou diskusi. Výtky k ní měl prezident Miloš Zeman i kardinál Dominik Duka. Kardinál podal žalobu na Národní divadlo Brno, jež květnový festival s kontroverzní hrou pořádalo, i na Centrum experimentálního divadla, které poskytlo inscenaci prostory.

Na hnutí Slušní lidé podala trestní oznámení bývalá ústavní soudkyně a nynější senátorka Eliška Wagnerová. Policie přijala v souvislosti s kontroverzní hrou skoro 20 trestních oznámení, neshledala ale trestný čin. Přerušení hry proto řešila radnice městské části.

Dukovi se nelíbila ani další hra Prokletí, v níž je například socha připomínající papeže Jana Pavla II. se ztopořeným penisem. Uvedení obou her provázely protesty i dohady politiků o finanční podpoře. Nakonec festival podpořilo město i kraj, který omezil použití peněz na všechny hry krom dvou dotčených. **ČTK**

www.romea.cz

informační portál o světě Romů

V Praze proběhla významná romská událost

Dne 20. 9. 2018 proběhla v Praze významná kulturní událost. Na Staroměstské radnici v sále architektů byla slavnostně zahájena unikátní výstava – 100 let Romové v Československu. Hlavními organizátory této velkolepé akce byly Muzeum romského národního obrození a Střední škola managementu a práva. Výstava zobrazuje život Romů od první republiky, přes 2. světovou válku, období socialismu až po romské národní obrození a současnost. Romský holocaust je pak znázorněn v tzv. tunelu smrti, v němž mohou návštěvníci shlédnout siluety lidí, kteří se nemohli v daných podmínkách dostat ven. Jde o zážitkovou věc, kdy se návštěvníci na moment vžijí do pocitu strachu a stísněnosti, jež romské oběti genocidy v období 2. světové války zažily. Mimo jiné nabízí výstava i galerii romských osobností či fonotéku v improvizovaných domcích, kde je možnost shlédnout filmy s romskou tematikou, ale i poslechnout interprety romské hudby. Neméně zajímavá je i černá místnost s hroby obětí rasově motivovaných vražd v 90. letech skinheadskými útočníky. Ta má připomínat hrůznou nespravedlnost a ztrátu několika lidských životů jen pro

jejich původ. Většina těchto činů nebyla dodnes společností patřičně odsouzena! Výstava bude putovní a zamíří do dalších českých a slovenských měst. Cílem je seznámit romskou, českou i slovenskou veřejnost s romskou historií a kulturou.

Muzeum romského národního obrození vzniklo letos na jaře. Hlavní zaměření této organizace je romské obrození. Právě obrozenec-ký směr u nás dle kurátorů výstavy citelně chybí. I proto se Romové a sympatizanti MRNO rozhodli tento neuspokojivý stav změnit. Aktivita a činnost spolku budou mířit především k Romům, dovnitř romské komunity. Dlouhodobé společenské poměry staví Romy do podřadné kategorie občanské společnosti. Pociť menšicennosti i nerovné postavení významně ovlivňují identitu Romů. Ta se skrze tyto okolnosti ubírá velmi špatným směrem. Romové, a zejména mladší generace, ztrácí hrdost ke svému původu. V této skutečnosti nepomáhají ani strategické dokumenty k podpoře integrace romské menšiny. Dlouhodobě převládající sociální aspekt přináší řadu projektů a novotvarů, v nichž jsou Romové jen pasivním objektem. I proto by

vůle jednotlivců a skupin ke kulturním aktivitám měla být prokazatelně oceněna. Posilování romské hrdosti ke svému původu a kultuře si zaslouží pozornost a obrovskou společenskou podporu. Kulturní dědictví je totiž odkaz pro další generace. MRNO bude vyvíjet i publikační činnost. Romské národní obrození si zaslouží prostor a dokumentaci pro veřejné uvědomění si přínosu Romů pro společnost. V neposlední řadě budou informace o existenci romského obrození vysílat pozitivní signál do romské komunity samotné. V médiích jsme bohužel prezentováni v negativním světle. Sami Romové však musí znát kladné stránky svých životů, aby si uvědomili, že být Romem není vůbec špatné! Ba naopak, je mnoho činů a věcí, na které můžeme být právem hrdí.

Vznik subjektů s podobným zaměřením je nepochybně potřebný a vytváří prostor pro spolupráci s ostatními organizacemi. Nechť se podaří naši rozmanitou kulturu rozvíjet spolu s romským jazykem. K tomu je nutné budovat romskou národní hrdost v komunitě. Vše je na nás samotných, buďme tedy v této záležitosti optimisty.

Tomáš Ščuka

Trumpův exporadce Bannon chce sjednotit populistická hnutí

S českým prezidentem Milošem Zemanem se v neděli na zámku v Lánech sešel bývalý poradce amerického prezidenta Donalda Trumpa a příznivec krajní pravice Steve Bannon. Na Twitteru o schůzce informoval Zemanův mluvčí Jiří Ovčáček.

„Byla to výměna názorů na dění v EU, na vztahy k Rusku nebo k Číně. Pan prezident zdůraznil, že v současné době je klíčový boj proti mezinárodnímu terorismu,“ sdělil ke schůzce Zemana s Bannonom mluvčí prezidenta. Bannona na nedělní schůzku se Zemanem doprovodil poslanec německé protimigrační Alternativy pro Německo (AfD) a český rodák Petr Bystron.

Do Evropy Bannon přijel na akci italské krajní pravice. Podobné ces-

ty jsou součástí jeho snahy o sjednocení evropských populistických hnutí. V sobotu v Římě prohlásil, že ultrapravicoví vlastenci jsou novou evropskou elitou. Letos v březnu navíc vystoupil jako host na sjezdu francouzské krajně pravicové strany Národní fronta.

Například Alexander Gauland, jeden ze dvou spolupředsedů AfD, ale v rozhovoru pro Funke Medien-gruppe odmítl Bannonomův plán na vznik velké populistické aliance, která by oslabil Evropskou unii. Podle Gaulanda se zájmy evropských protisystémových stran od sebe navzájem liší.

Bannon byl v Česku i letos v květnu, kdy se zúčastnil debaty s bývalým zvláštním poradcem Bílého domu za vlády demokratů Lan-

nym Davisem. Bannona i Davise do Prahy pozvaly soukromá vysoká škola CEVRO Institut a průmyslový holding Czechoslovak Group, jehož podniky se zabývají například prodejem zbraní, vojenských vozidel a dalších strojů.

V Bílém domě zastával Bannon funkci strategického poradce Trumpa. Z postu byl ale někdejší šéf xenofobního serveru Breitbart News loni odvolán v době, kdy Trump čelil kritice za reakci na násilnosti vyprovokované bělošskými rasisty.

Server Politico nedávno uvedl, že Bannon se vrací do politiky, aby podpořil šance republikánů na úspěch v podzimních volbách do amerického Kongresu. **ČTK**

foto: wikimedia, Gage Skidmore

Anketní otázka

Baví vás ještě televize, nebo informace a zábavu čerpáte už výhradně z internetu? Zkuste si vzpomenout na dva televizní pořady a dva internetové projekty, které sledujete nejraději.

Nikolas Kačo, Nový Jičín

Ne, nebaví. Už tak pár roků se na televizi nedívám. Spíš ten internet... Ale většinou trávím čas na sociálních sítích, takže ostatní internetové kanály jdou mimo mě. Nejraději nesleduji nic... A z internetu asi ten Youtube.

Tomáš Drkula, Rožnov pod Radhoštěm

Co se týče televize, tak tu už moc nesleduji, maximálně buď ČT Art nebo publicistické pořady. Z televizních pořadů nejraději Toulavou kameru nebo Objektív, z internetových médií jakékoliv spolehlivé a nezávislé zdroje kromě dezinformačních webů a bulváru.

David Ištók, Cheb

Bez TV by to asi pro mě nešlo, občas tam dávají retro filmy. S dcerkou a přítelkyní často sledujeme Československo má talent a Prostřeno. Z internetu pouze Youtube.

Denisa Machučová, Brumov-Bylnice

Vzhledem k tomu, že malé jsou teprve dva roky, snažíme se náš společný čas trávit jinak než u TV či tabletu. S malou občas pouštíme pohádky a písničky nebo pořady o zvířátkách na Youtube. My večer koukáme na Prima Zoom. Hlavně dokumenty o 2. světové válce a o historii. Včera Hitlerův super vlak a potom 2. světová válka očima svědků. Zprávy na ČT 24, Události, komentáře. Občas nějaký film. Z internetu DVTV a Kancelář Blaník.

Hana Machařáčková, Brno

Takže co se týče TV, tak nejraději se dívám na starší české filmy, české seriály a taky na zajímavé magazíny jako je Toulavá kamera a Objektív. Co se internetu týče, tak ráda vyhledávám na Youtube. Nejraději a nejvíce písničky (hlavně cizí a etno), španělské seriály a výukové projekty a videorecepty odkudkoliv.

Anketu zpracovala Veronika Kačová

O volbi the o Roma

Dokončení ze str. 1

te avel tumenge feder, ta mušinen te džal te volinel.

So dikhav the ginav mire jakhenca, ta šaj phenav, hoj kaja romaňi volebno aktivita hin na ča baro chaosis, aľe the baro romano vzbura, savi mek paš o Roma šoha nadikhl'om. Hin oda mariben vaš o romane kandidata, mariben vaš o hangi a o pľetki, he e zavisca šaj keren andro volbi savore Romenge tiž bari zijand. Pre ada savoro pes del te dikhel the avre jakhenca. Le demokraticke principenca the le internetoha šaj pes o Roma zničinen korkore. Hi, kaja miri verzija hiňi kontroverzno, aľe tiž oda hin realita, savi anel peha le Romenge baro rizikos. Kada chaosis the kada mariben vaš o voličika hangi šaj pekel le Romen mek sa

teleder sar hine. Kada bibachtaľipen šaj anen avri pro lačho agor ča korkore o Roma. Pro paťaben, mušinen te lustrinel peskre kandidaten, aľe tiž mušinen te dikhel pr'oda, hoj o romane kandidata kamen te džal andre politika the kamen le Romenge te šigitinel. Hoj pes alestar nadaran, imar ada hin bari cena, savi kampil te prithovel kija le kandida-tengro moralno kreditos.

Andre kada voličiko chaosis kerel peskro the o internetos. O Roma pes pro internetos šaj realizinen, šaj pes kontaktinen savora lumaha a pro internetos šaj rakhen the oda, sostar mek aňi nadžanen. Aľe o internetos hin perdal o Roma tiž baro bibachtaľipen a pal o Fejsbukos imar aňi navakerav. O Roma rakhen

odoj všel'ijaka informaciji, rakhen informaciji the pal peste u ala informaciji keren le Romenge bari zijand. A hoj te na avel oda mek čepo, ta o Fejsbukos del informaciji the pal oda, sar o Roma dikhen peskre jakhenca e luma. Kada bi naavelas bibacht, aľe o Roma aňi nadžanen olestar, hoj den savore informaciji pal peste a hoj aleha keren bibacht korkore peske.

Džanav, hoj pro volbi pes del te dikhel všel'ijake jakhenca, aľe e realita hin ajsi, hoj o Roma džan andro volbi a kamen andre ČR te kerel feder politika. Paťav oleske, hoj kala mire lava lena peske o Roma kijo jilo a kerna perdal oda savoro, hoj o volbi te khelen avri.

Gejza Horváth

Volby a Romové

Blíží se komunální a senátní volby a Facebook (Fb) je místo, kde se Romové scházejí, aktivizují a vybírají si své romské politické reprezentanty. Za tímto účelem vznikla mezi Romy jakási studená válka, hádky, problémy, ostré výměny názorů, získávání přátel i nepřátel. Z Facebooku se stává zápasová aréna a z virtuálních přátel se stávají skuteční nepřátelé. Kandidáti se snaží získávat mysl i srdce voličů, nesmí však mít máslo na hlavě. Musí mít čistý trestní rejstřík, neposkvřněnou minulost, nesmí nikomu dlužit a musí na slovo poslouchat. No prostě, i když jsou romští volební kandidáti čistí jak andělé, i tak se stávají terčem posměchu, lustrování a kádrování. Romští voliči si ale přitom neuvědomují, že se stali obětmi demokracie proto, že nemají své politické zástupce. I proto čelí rasismu, diskriminaci a žijí život, který musí. Už to nejsou oni, jsou to jen stateční občané, které pronásledují populisté i zákony. Být hrdý na svůj romský původ a nemít v ČR žádné zastání je velkým bezpečnostním rizikem nejen pro jednotlivce, ale i pro celý romský národ. Proto si myslím, že Romové by si měli sami zvolit novou cestu a nejen se připravovat na to nejhorší.

Co se týče nadcházejících voleb, tak i romský volební kandidát je jen

člověk, který může v určitých životních situacích pochybit. Rozumím obavám některých voličů, ale nepochopím, proč vznikly na Fb rozdílné tábory Romů. Navíc si všichni myslí, že právě oni jsou ti, kteří mohou ovlivnit výsledky voleb ve prospěch Romů. Jejich nedůvěra a nálady vysílají podpurné i negativní snahy. S úmyslem získat to nejlepší zdiskreditují i toho nejlepšího kandidáta. Všichni voliči čekají, kdo s něčím vyrukuje, aby ho hned mohli svorně převálcovat. Argument: No, je to možné, aby Rom Roma takto potupil, se už stal sloganem. A jiní zase říkají: Chcete-li něco ovlivnit, musíte jít volit.

Z mého pohledu vidím volební aktivitu Romů jako chaos, ale zároveň velké romské národní obrození, které jsem u Romů ještě nezaznamenal. Je to válka o volební kandidáty, o přízeň i hlasy voličů, a pomluvy ze závisti mohou očekávané kladné výsledky voleb poškodit. Na vstup Romů do politiky se nabízí i jiný úhel pohledu. Za pomoci demokratických principů a internetu se mohou Romové i sami zničit. Ano, je to přehnané vidění problému, ale bohužel je to zároveň i rostoucí reálné nebezpečí. Válka o hlasy voličů, nezkušenost a snaha o výsledný zisk může Romům

přinést další společenský propad. Jsou to varovné hrozby, které ale mohou ovlivnit jen samotní Romové. Ano, musí své kandidáty lustrovat, ale také musí zohlednit jejich rozhodnutí vstoupit do veřejné politiky. Už tato odvaha vypovídá o charakteru člověka. Je to kladná hodnota, kterou je nutno přidat kandidátovi k jeho morálnímu kreditu.

Další, a neméně důležitou, roli sehrává ve volbách i internet. Poskytuje Romům prostor pro seberealizaci, kontakt se světem, a mnohé jiné výhody. Ale internet je zároveň i velkou hrozbou pro Romy, a zejména portál Facebook. Romové zde najdou informace všeho druhu, a mimo jiné i informace o sobě samých, tedy informace škodlivé. A aby toho nebylo ještě málo, tak šíří také informace o romské společnosti i vidění světa z pohledu Romů. Což by nebylo na škodu, jenže Romové šíří i informace, které, aniž by si to uvědomovali, jsou hrozbou i pro ně samotné.

Jsem si vědom, že na volby se dá pohlížet různě, ale realitou pro mne je, že Romové vstupují do voleb a chtějí ovlivnit politiku České republiky. Doufám, že můj názor je ovlivní a Romové pojmu vážnost situace tak, aby volby vyhráli.

Gejza Horváth

komentář

Rychlorozpustný úspěch – Instagram

SABIR AGALAROV

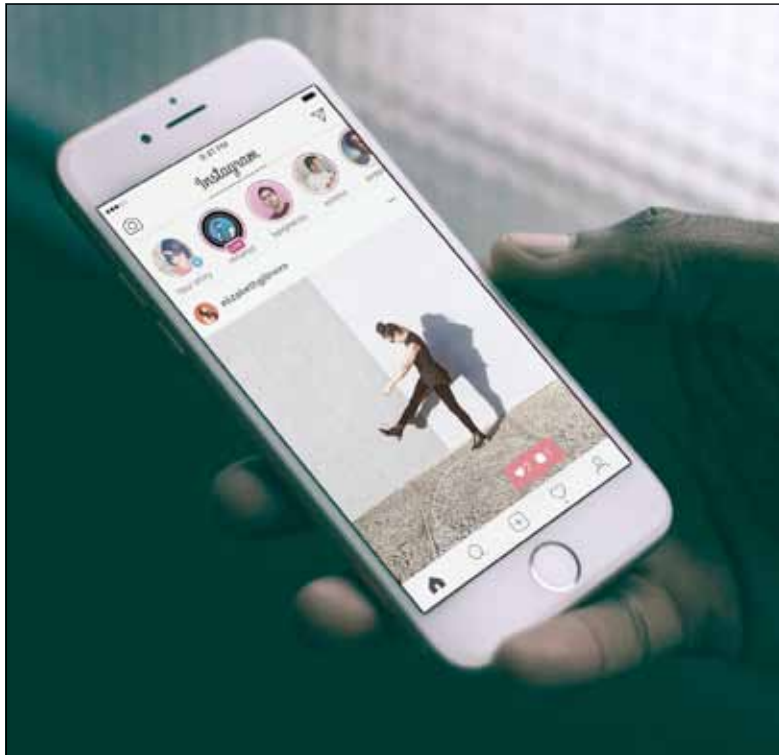
Každým rokem si všichni uvědomujeme víc a víc, že svět digitálních technologií ovládá náš pracovní i volný čas. Lidi neustále odpovídají na zprávy, „guglí“ odpovědi na otázky, které je právě napadly, sledují Facebook, objednávají si jídlo, kupují si boty a hledají práci. Minuty v čekárnách u zubaře utíkají jako vteřiny. Vzrostl počet nehod kvůli tomu, že řidiči se již nekontrolují a zběsile používají svoje chytré telefony při řízení. Mladou generaci uchvátila velmi silná závislost na narcistické zábavě v sociálních sítích. Instagram vlastněný Facebookem „šlape na paty“ Facebooku. Profily mají lidi, kočky, psi i akvarijní rybičky. Lidská hodnota získává v „nové“ síti nový rozměr.

Se svou půl miliardou každodenních uživatelů je Instagram sociální síť postavená na logice vzájemného sdílení se a hypertextového odkazování. Přestože síť vznikla v roce 2010, teprve před dvěma lety se zavedla i pro dostupnější telefony se systémem Android. Lidi si na tuto novou zábavu postupně zvykají a někteří (hlavně ti mladší) ji dokonce považují za lepší než „profláklý“ Facebook. Instagram na první pohled nevyžaduje tolik psaní a nejsou v něm žádná omezení. Nemusíte mít žádné přátele, jen lidi, „troly“ či roboty, kteří vás sledují. Na Instagramu platí jen jedno pravidlo – „čím víc lajků máš, tím víc existuješ“ a obráceně. Instagram je v tomto nekompromisní. Jen pro příklad. Já, sedmatřicetiletý šéfredaktor, mám na Instagramu jenom 160 sledujících, zatímco mladý romský kadeřník Gypsy Barber jich má již přes tisíc! Proč? Je prostě žádánější! Instagram nezná otázku „proč“.

Instagram je nejrychleji se rozrůstající a druhou nejužívanější sociální sítí s jednou miliardou aktivních uživatelů. Kromě pasivních „super-sledovaných“ lidí jako jsou miliardáři, známé osobnosti ze světa kultury a byznysu, známé mediální domy a značky, zde mají velkou šanci získat sledovanost i aktivní výrobci neotřelého kvalitního zboží, hezké dívky s dobrým foťákem a lidi s dobrým vkusem, kteří ví, které hashtagy (aktivní klíčová slova) jim zajistí pozornost ostatních uživatelů. Kromě toho, jako každá sociální síť, i Instagram má problémy s drogami, pornografií, rasismem a šikanou.

Instagram se s nikým nemazlí. Nemá hranice. Instagram je prostor, v němž lze diskriminaci měřit čísly, ale i snadno ji zaměnit s hluchým digitálním nezájmem. Je to prázdnota, které dáváte význam vy – uživatel a uživatelé dávají význam vám. Jste české médium, které se věnuje romské problematice a máte účet na Instagramu? Pak se narozdíl od všech lajfstajlových #gypsy účtů budete muset spokojit se „suchými“ sedmi stovkami sledujících uživatelů. Monika Bagárová jich má 271 tisíc, Jan Bendig 45 tisíc a Igor Kmet'o, stejně jako Tomio Okamura, směřuje k sedmnáctitisícovému publiku. V této souvislosti napadá otázka, jak se cítí lidé, jejichž sledovanost je slabá? Mnozí z nich mají insta-úzkost a insta-depresi. Ti, kteří se těší střednímu až vyššímu zájmu, mají silnou insta-závislost srovnatelnou se závislostí na vysoce návykových látkách.

Nenávist a rasismus i v této sociální síti vyvažuje lásku a přátelství. Je zde všeho dost. Přestože mnozí dospělí zde mají úspěch, Instagram je především zábavné a obchodní médium nové generace. Nabídka se zde velmi úzce setkává s poptávkou, a tak je zde velká šance, že mladí romští i neromští „šikulkové“ naleznou svoje insta-štěstí, ale i insta-zkázou. Závislost na nových médiích je velmi vysoká a jak pro rodiče tak i pro učitele bude čím dál těžší získávat pozornost nových generací. Je to dobře nebo špatně? Je to společenský pokrok a je potřeba jej respektovat, neboť přináší nové možnosti. Každý dobrý rodič nebo učitel se může nakonec objevit u svých dětí na Instagramu a získat tak víc „lajků“ než v tramvaji. A co my, obyčejní třicátníci, čtyřicátníci a padesátníci? Jako frustrovaní „důchodci“ se vrátíme na Facebook, kde budeme plkat do konce života!

Internetos the o Roma

Adađives talam sako Rom džanel, so hin o internetos. Bijoda našti pes del te dživel. Žutinel amenge te prindžarel aver thema, cali luma. Šaj dikhas, sar dživen o romane fajti andre Amerika, Australija, cali Europa, the andre Afrika. Šaj dikhen pre socijalna thana sar o Facebook či o Twitter, the aver.

But Roma pes sikhaven, sar bašaven o lavutara, bašavibnaskere grupi. Amari romaňi kultura hin bari barvaľi, o phurikane giľa pal tradična ser-sami sar hin e lavuta, bugova či cimbalma, the o moderna pre gitari či varhani.

The kola nekčoreder amendar dikhen pro internetos, hin len satelitos. Hjaba o gadže phenen, hoj o Roma hine diline, nane len školi, nane oda čačo, šaj dikhen pro internetos. Thoven odoj peskere chabena, so taven o romňija the o murša. Tiž šaj dikhas ole Romen, so džanen te čhinel peskere gend'i, poezija. Šaj dikhas amaro čirlatuno dživipen, palo holocaustos romano, sar merenas but ezera Roma andro koncetračna tabora Aušvicate the avre thanende. Džanen palo Leti paš o foros Pisek, the Hodonin paš o Kunštatos. Odoj sas koncetračna tabora, kaj merenas amare manuša.

Savoro šaj dikhas pro internetos. Oda bares mištes. E luma hin phundrad'i sakoneske, the le Romenge. O fajti choc pestar dživen dureder, andre Anglija, Kanada, vičinen peske andalo Messenger, bičhaven o fotki, bijava či bašavibena, boňi. Sako sakonestar džanel the nabisteren pre pes-te. Varekana oda nadžalas, bičhavas ča liľa či telegrama. Adađives oda džal, the paľikeras Devleske.

Jan Horváth

Internet a Romové

Dnes snad každý Rom ví, co je internet. Bez těchto technologií nelze ani žít. Pomáhá nám poznávat životy mnoha Romů z jiných států, z celého světa. Lze poznat romské rodiny z Ameriky či Austrálie, celé Evropy i Afriky. Facebook a další sociální sítě nám jsou přístupné.

Hodně Romů se rádo prezentuje v hudbě, poznáváme různé hudební skupiny. Naše romská kultura je opravdu krásná a bohatá, naše starodáv-né písně s tradičními nástroji jako jsou housle, basa či cimbál, ale také moderní nástroje jako kytara a varhany.

I ti nejchudší z nás se dívají na internet, mají satelity. Gádžové tvrdí, že Romové jsou negramotní, nemají vzdělání, není to pravda, mohou vi-dět a poznat Romy z internetu. Lze tam vidět například tradiční romskou kuchyni. Lze vidět Romy, kteří píší knihy, poezii. Lze poznat starodáv-nou romskou historii, romský holocaust, kdy umíraly tisíce Romů v kon-centračních táborech v Osvětimi a jinde. Vědí o Letech u Písku a Hodo-níně u Kunštátu, všude tam umírali naši lidé.

Všechno lze vidět na internetu. A to je moc dobře. Svět je nám otevře-ný, všem, i Romům. Rodiny, i když žijí od sebe stovky, tisíce kilometrů, v Anglii nebo v Kanadě, si volají z Messengeru, posílají si fotky z oslav svateb, zábav či křtin. Každý ví o každém a nezapomínají na nikoho. Kdy-si to nešlo, psali jsme si dopisy nebo telegramy. Dnes takto Romové drží pospolu a to je, chvála Bohu, moc dobře.

Jan Horváth

Amari romaňi čhib

nevi vrama	moderní doba
o interneto(s)	internet
o Fejsbuko(s)	Facebook
o mesenger	messenger
O Roma kada prindžaren.	Romové to znají.
bašavel	zábava, tancovačka
bašavibnaskeri grupa	hudební skupina
Hin amen but grupi.	Máme hodně skupin.
But bašaven mištes.	Hodně z nich hraje moc dobře.
O Roma kamen te khelel.	Romové rádi tancují.
te mulatinel	bavit se
te giľavel	zpívat
pro mulatšagos	na zábavě
khere	doma
la fajtaha	s rodinou
le amalenca	s přáteli
sakoneha, ko kamel le Romen	s každým, kdo ctí Romy
phurikano romano lav	starodávne romské slovo/přísloví
Te som manuš, de man paťiv, te som džukel, de man šelo.	

Jestli jsem člověk, dej mi úctu, jestli jsem pes, uvaž mě k boudě.

Jan Horváth

Babišova vláda si hraje s drogovým ohněm

Že nová protidrogová koordi-nátorka moc velké nadšení od-borné veřejnosti nevzbudila, se dalo těžko přehlédnout. Zájem médií o její kontroverzní jme-nování zvolna upadá, vyjádření některých klíčových osob ale na-povídají, že v české protidrogo-vé politice přijde obrat, jehož následky můžou být doslova fatální.

Letos v červenci se vzdal funk-ce dlouholetý protidrogový koordi-nátor Jindřich Vobořil. Na jeho mís-to se ve výběrovém řízení přihlási-li tři lidé. Jedním z nich byl Viktor Mravčík, vedoucí Národního moni-torovacího střediska pro drogy a zá-vislosti, který je v oboru meziná-rodně uznávaným odborníkem. Takže všichni počítali s tím, že ko-ordinátorem bude právě on. K pře-kvapení všech se ale koordinátor-kou stala Jarmila Vedralová z Mi-nisterstva zdravotnictví.

Po chvilkovém prvotním úžasu přišla vlna kritiky. Jejím terčem byla ve srovnání s ostatními kandidáty nízká odbornost Vedralové a její po-stoje, dávno překonané a vyvráce-né. Nicméně nová koordinátorka je ve funkci, a proto názorům a posto-jům Jarmily Vedralové (a jejich lídů z Ministerstva zdravotnictví) bude-me muset věnovat pozornost. Ved-ralová totiž bude mít na starosti roz-dělování dotací na drogové služby a také přípravu nové Národní stra-tegie protidrogové politiky. Teze strategie sice položil v úzké spolu-práci se širokým spektrem subjek-tů, např. nestátními organizacemi, odborníky, lékařskou společností, dalšími ministerstvy, kraji, kontrol-ními a represivními složkami apa-rátu... už Vobořil, ale finální podo-bu předloží až Vedralová.

Protidrogový expert Babiš

Z veřejných zdrojů jsme se toho o názorech Jarmily Vedralové za-tím mnoho nedozvěděli. Viz na-příklad tento rozhovor pro Roz-hlas, kde není snad jediná otázka, na niž by Jarmila Vedralová přímo odpověděla. Mnohé ale napoví vy-jádření jejích kolegů z Ministerstva zdravotnictví.

„Vnímám za tím pachut' komer-ce. Pokud tady někdo ze všech sil prosazuje centra poskytující ná-hražkovou léčbu za heroin, tak to zřejmě nebude jen tak. Stejně je to s léčbou tabáku: určité skupiny

zkrátka tuší, že klasickým cigare-tám odzvonilo, tak začaly prosazo-vat jiné formy užívání tabáku,“ řekl pro Deník náměstek ministra zdra-votnictví Roman Prymula.

Paradoxně nejlepší komentář k tomuto absurdnímu výroku k pro-blematice nízkoprahových center a k substituční léčbě poskytl premi-ér Andrej Babiš, dokonce s několi-kaměsíčním předstihem:

„Viděl jsem kontaktní centrum. Největší v Praze. Závislí si tam cho-dí měnit jehly. Někoho možná na-štve, že dostávají jehly zadarmo, aby mohli fetovat dál. Jenže tohle za-řízení je určené pro lidi, kteří jsou ve fázi, kdy prostě nezvládají přestat užívat drogy. Jasně, je to hrozná, ale díky vyměňování jehel máme v Česku jeden z nejnižších výskytů AIDS mezi těmi, kteří si píchají. A mimochodem: léčba jednoho člo-věka s AIDS stojí milion ročně.

Pak jsem se šel podívat na sub-stituční léčbu. To už je pro lidi, kte-ří mají vůli přestat s heroinem. Dá-vají jim místo něj metadon. V kaž-dém kraji bychom takové centrum potřebovali. Náklady na tuhle sub-stituční léčbu jsou 63 tisíc ročně na jednoho člověka, a to včetně pora-denství s psychologem a adiktolo-gem.“

Bezpečná substituce

O co vlastně jde? Přestat s užíváním heroínu je dost nesnadné. Dokonce pro některé lidi prakticky nemož-né. Navíc zatímco cigarety koupíte kdekoli, pro heroin a další drogy se musíte vydat do zcela nelegálního prostředí. To se žádnými hygienic-kými a jinými normami nezatěžu-je, takže bůh ví, co se vám podaří koupit. Naředené to bude zcela jis-tě. Otázka je čím. Riziko otrav a in-fekcí je značné.

Navíc je to drahé. Narkoman po-třebuje měsíčně na drogy řádově de-sítky tisíc, přičemž je dost neprav-děpodobné, že by si je vydělal legál-ně. Zbývá tedy pouliční kriminali-ta, krádeže v obchodech a další ob-vyklé zdroje příjmů této komunity.

A místo toho je tu substituční léčba, jejíž náklady jsou – jak jsme se dozvěděli o dva odstavce výš od Andreje Babiše – 63 tisíc korun roč-ně na osobu. Člověk nemusí být ekonomický génius, aby si srovnal náklad 63 tisíc ročně na straně jed-né a na straně druhé desítky tisíc nakradených korun měsíčně, které mizí v černé ekonomice, a ušlý zisk

státu na daních a zdravotním a so-ciálním pojištění, které drogově zá-vislí pouliční zloději samozřejmě neodvádějí. (K oblíbenému „argu-mentu“, že nejlepší by bylo fetišky zavřít do vězení: náklady na jedno-ho vězně jsou necelých tisíc korun na den a drogy jsou ve vězení vcel-ku běžně dostupné.)

Výhody substituce jsou vcelku evidentní. Její výdej je pod lékař-ským dohledem, a závislí tím pá-dem nemusejí přicházet do kontak-tu s nelegálním prostředím a drogo-vou komunitou. Podávání léčby je perorální, takže bez jehel a rizik, které s sebou injekční aplikace nese. Navíc člověk na substituci je schopen naprosto normálně fungo-vat, tedy chodit do práce/školy a starat se o rodinu. Nemalá část klientů na substituci navíc končí léčbu trvalou abstinencí.

Substituční léčba jako taková je součástí širšího konceptu zvaného harm reduction, tzn. snižování ri-zik. Součástí tohoto přístupu je na-příklad i často kritizovaná bezplat-ná výměna jehel uživatelům drog. Na jednu stranu se sice čas od času policie vybičuje k nějaké kuriózní PR akci, při níž najde pár stříkaček. Ale už nezazní, že jenom v Praze se kupříkladu v roce 2016 vydalo (a tedy zároveň vybralo špinavých) necelých 2,5 milionu stříkaček a je-hel. Asi není těžké si představit, jak by Stromovka vypadala, kdyby tyto programy neexistovaly.

Mrtví na Krymu

Bezplatná výměna jehel se dělá hlavně proto, že se pak několik lidí nedělí o jednu jehlu a dále se neroz-nášejí nemoci jako HIV, žlouten-ka a další. Pokud někdo dosavadní podporu a základní principy přístu-pu harm reduction omezí či naruší, například snížením rozpočtu dro-govým službám, automaticky za-čne narůstat počet lidí s těmito ne-mocemi, přičemž je opravdu fikce, že by tyto infekce neopouštěly dro-govou komunitu. Naopak se budou bez problémů šířit běžnou popula-cí, protože drogově závislý člověk nemusí být na první pohled rozpo-znatelný, jak se většina lidí zřejmě domnívá. Navíc je tu i ekonomický aspekt. Opět správně a v souladu se studiemi Andrej Babiš upozorňuje, že léčba jednoho člověka s HIV nás stojí milion ročně.

Pokračování na str. 5

Dokončení ze str. 4

Dále tu máme mezinárodní pohled a řekněme dobrou praxi v ostatních zemích.

Nejde přitom o žádnou novinku. Princip harm reduction nebo substituční léčba jsou v Česku převážujícím přístupem k drogové problematice od 90. let a v zahraničí ještě výrazně déle. Koneckonců samotné české Ministerstvo zdravotnictví už před lety vydalo standard substituční léčby závislosti na opiátech. Jde tudíž o lege artis léčbu, nikoli „pachut' komerce“, jak tvrdí náměstek Prymula.

Pozoruhodnou ukázkou nám v posledních letech dal Krym. Zatímco ukrajinská vláda přístup harm reduction a zejména substituční léčbu podporovala, v Rusku, které se okupací rozrostlo o původně ukrajinský Krym, jde o nelegální činnost. Takže na Krymu substituční služby zmizely. Výsledkem jsou desítky mrtvých, kteří zničením přišli o léčbu.

Směr Rusko?

A když tedy tohle víme (a obecně se to ví už opravdu hodně let v celém vyspělém světě), zkusme se podívat na priority nové protidrogové koordinátorky. Postoj náměstka Prymuly už známe. Nová koordinátorka zatím o svých prioritách neřekla prakticky nic. „Protidrogová politika musí být založena na vědeckých důkazech, mezinárodních zkušenostech, dobré praxi..., to jsou všechno faktory, které musí být při tvorbě brány v potaz,“ říká Vedralová ve zmíněném rozhovoru pro Rozhlas.

Pokud by tomu tak bylo, zřejmě by se vydala podobnou cestou, jaká je popsána výše. Nicméně vzápětí dodává: „Chci se zaměřit více na primární prevenci, osvětu, práci s dětmi.“ A to už začíná být problém. O principu harm reduction, na kterém stála dosud protidrogová politika ČR, nezazní mezi prioritami ani slovo. A když se na to moderátorka přímo zeptá, dozví se: „Právdou je, že já vnímám přístupy harm reduction jako jeden ze segmentů přístupu k uživatelům návykových látek, který je nezpochybnitelný a má svoji roli. Pravdou je, že bych se ráda zaměřila na primární prevenci. Nevidím důvod, abychom prioritovali jeden z těchto segmentů.“

Primární prevence (tedy ta pro lidi, kteří zatím s drogami nepřišli do kontaktu) je jistě důležitá. Ovšem její realizace není nijak snadná a obvyklé strašení, které je oblíbené u politiků, je naprosto neúčinné. Navíc některé preventivní projekty mají pozoruhodnou schopnost vycucnout obrovské množství peněz bez měřitelného efektu. Viz slavný protidrogový vlak, vytvořený s přispěním Davida Ratha.

S prevencí je ta potíž, že těžko může postihnout celé spektrum. Řekněme, že dobře nastavené preventivní projekty můžou od užívání návykových látek odradit ty, kteří by experimentovali třeba z nudy nebo z potřeby ukázat se před kamarády. Těžko ale odradí ty, kteří se od narození pohybují ve špatném prostředí a po drogách sáhnou jako po prostředku úniku od situace (nefungující rodina, sociálně vylouče-

né lokality, týrání nebo zneužívání v rodině, neléčené psychiatrické poruchy atd.)

Obecně tedy prevence ano, ale netvařme se, že vyřeší všechny problémy, protože nevyřeší. Pokud na ni půjde více peněz, zůstane méně prostředků na ostatní služby. Přičemž je dobré opět připomenout, co napsal sám Babiš: „Pak jsem se šel podívat na substituční léčbu. To už je pro lidi, kteří mají vůli přestat s heroinem. Dávají jim místo něj metadon. V každém kraji bychom takové centrum potřebovali.“

Mezi odborníky proto vzniká logická obava, že místo substitučního centra v každém kraji budeme mít spíše víc protidrogových vlaků. To s sebou nese více žloutenky a více HIV. A také postupnou cestu drogových služeb do Ruska. Posun od harm reduction k represí a pochybné prevenci opravdu nic jiného neznamená.

Dobrá otázka také je, co způsobilo posun premiéra Babiše, který ještě v březnu drogové služby přímo velebil. Proč teď jmenoval koordinátorkou Vedralovou, s níž nikdo z drogových služeb nesouhlasí? Její jmenování totiž není práce komise, jak tvrdí Vedralová, ale přímo Babiše. Bylo by jistě zajímavé zjistit, co nebo kdo způsobil tento názorový posun. To už je však práce pro investigativní novináře.

převzato z finmag.cz

Z důvodu osobní angažovanosti v problematice drogových služeb si autor přál zůstat v anonymitě.

Redakce jeho identitu zná.

ilustrační foto: finmag.cz

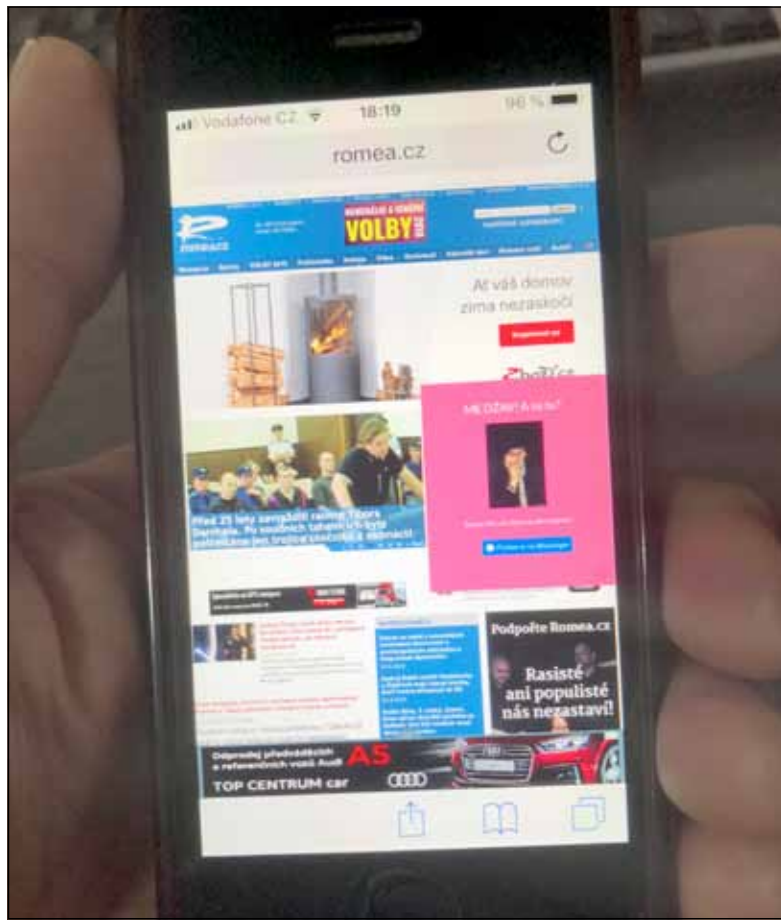
Média součástí občanského života nás všech

Dokončení ze str. 1

zpráv. Postupem času jsem se občas na televizní zprávy díval s rodiči společně. Věřím, že podobně to chodí i v mnoha dalších romských rodinách.

Zároveň si ale uvědomuji, že některé rodiny žijící v sociálně vyloučených lokalitách fungují odlišným způsobem. Velký vliv hraje chudoba a život těchto lidí v ní. Samosprávy, potažmo obce, by si měly uvědomit, že zde nejde pouze o bydlení na okraji společnosti. Jde především a hlavně o sociální izolaci těchto lidí! Nejsou součástí hlavního společenského proudu a všichni ostatní jim to dávají patřičně na vědomí. Pokud se s ohledem na výše popsané vcítíme alespoň na moment do kůže lidí žijících v ghettech, zažijeme velmi nepříjemné pocity. Pocity méněcennosti, nesounáležitosti a beznaděje. V takových životech lidí se pak velmi těžko hledá prostor pro motivaci či zájem o mediální dění doma a ve světě.

Tyto dlouhodobé pocity nás Romů způsobují i naše neaktivní občanství. Stejně jako dlouhodobou nízkou volební účast. Příčiny jsou bohužel v těchto místech a je třeba jim rozumět. Pozitivní změny nelze očekávat v krátkodobém horizontu. Stejně tak se ani nemůžeme spoléhat na on-line kampaně, které mají neblahé situaci pomoci. V těchto bolavých místech je nutný osobní kontakt a osobní kampaně. Je třeba se s lidmi pravidelně setkávat a přinášet osvětu. Dlouhodobé podpůrné aktivity a programy k aktivnímu občanství Romů mohou také vý-

znamně pomoci. Těch cest bude samozřejmě více a každá, jež v sobě bude skýtat potenciál pro úspěch, je vítaná a zaslouží podporu.

Nesmíme zapomenout, že jakýmkoliv snahám o podporu aktivního občanského postoje Romů předchází vládní politika integrace romské menšiny. Při vytváření dalších dokumentů týkajících se romské integrace bude nutno pamatovat i na podporu aktivního občanství Romů. Tato oblast je dlouhodobě podceňována, ač si zaslouží mnohem vyšší pozornost. Mimo oblast

vzdělání je totiž stejně důležitá i celospolečensky přínosná. Do podpory občanské společnosti patří i aktivity mediální, které zase mohou zvýšit zájem komunity o mediální dění, a tím i obecné povědomí o společenskopolitickém a kulturním prostředí doma i ve světě.

Za budoucí vývoj občanské společnosti je zodpovědný především stát. Doufejme, že bude vytvářet takové politiky a podmínky, jež naši společnost posunou v otázkách občanství k západním zemím Evropy.

Tomáš Ščuka

Syntetické drogy v Jihlavě

Jeden mrtvý a dvacet lidí přiotrávených. Tot' prozatímní výsledek neštěstí v Ostravě. Po nezbytném šoku se můžeme začít ptát co, jak a proč. Co je to syntetický kanabinoid, který v Ostravě zabíjí? Co jsou to ty jiné „nové syntetické drogy“, které se tu a tam objevují? Můžou se objevit i v tom našem „rybníčku“, který s hrdostí nazýváme Vysočinou? Pokusím se vám odpovědět, ale dovolu mi, abych začal upravenou pohádkou.

Jak pesek s kočičkou vaří zakázaný dort? To máte tak: Pesek vezme jednu z u nás zakázaných látek, dejme tomu marihuanu, a šikovnými pacičkami pozmění její chemickou strukturu. Pak přijde kočička, přinese legální léčiva nebo volně dostupné chemické látky, o kterých ví, že dokážou ovlivnit smyslové vnímání nejen kočiček, ale i pejsků a lidí. Společně pak pesek s kočičkou vezmou ve své laboratoři velký hrnec, ve kterém to všechno zamíchají, nasypou do malých pytlíčků, nalepí barevné samolepky a jdou v klidu spát.

Velmi nerad bych celou situaci kolem nových syntetických drog zlehčoval, ale tak nějak se s největší pravděpodobností vyrábějí. Děje se to proto, že takto můžou vznikat nové a nové látky, které se prodávají do té doby, než zareagují zákonodárci aktualizovanou vyhláškou či nařízením.

V Jihlavě a okolí se nejvíce setkáváme s pervitinem, marihuanou, kokainem a okrajově pak s různými opiáty. Na nové syntetické drogy jsme narazili zatím pouze okrajově a u jednotlivců. Při naší práci se kontinually bavíme s klienty o bezpečném užívání. Bavíme se o tom, jak mají co nejbezpečněji brát, na co si dávat pozor, kde být opatrný. Mluvíme o tom, jak konkrétní droga může působit a co dělá při dlouhodobém užívání, jaké mohou být okamžité efekty užití. Informujeme je ale také, jak je nejlépe drogu užívat z hlediska bezpečnosti. Prostě a jednoduše se snažíme naše klienty zásobovat správnými a pravdivými informacemi z oblasti bezpečného užívání drog tzv. harm reduction.

U marihuany, pervitinu nebo opiátů máme hrubý přehled o tom, co se může stát při jejich požití. Problémem ale je, že nevíme, co se může stát při užití či dlouhodobějším užívání těchto nových syntetických drog. Myslíme si dokonce, že to neví nikdo a kdo tvrdí, že to ví, ten lže.

A tak naše doporučení k novým syntetickým drogám je jediné: Neberte je, nezkoušejte ani s nimi neexperimentujte. Nikdy nevíte, co se stane. Pak také máme prosbu na pejska a kočičku: „Pejsku a kočičko, prosím, vraťte se k vaření dortu, který vás naučil vařit pan Čapek. Na bolení břicha po tomto dortu léky máme, na ten váš nový dort nemáme nic.“

Chtěli bychom také do Ostravy kolegům z tamní Charity a ostatních služeb popřát mnoho sil, protože oni jsou jedni z mála, kdo umí v terénu šířit informace těm, kteří je potřebují. Charitní terénní pracovníci působí i ve vyloučených lokalitách, a proto dokáží v těchto krizových situacích pomoci. My doufáme, že nás toto v Jihlavě nečeká.

Josef Novotný

Romský pianista Tomáš Kačo vystoupí v Praze a chystá debutové CD

Romský klavírista a skladatel Tomáš Kačo, který letos v únoru vyprodal newyorskou Carnegie Hall, se 12. listopadu po třech letech představí v Praze. Hudebník, pocházející jako čtvrtý z 12 sourozenců ze skromných poměrů, otevře v Anežském klášteře nový klavírní cyklus Hybatelů rezonance. Zároveň pokřtí své debutové album My Home, na kterém se jako hosté objeví mimo jiné Ondřej Gregor Brzobohatý, Kühnův dětský sbor a Grammy oceněný basista John Patitucci.

Absolvent Janáčkovy konzervatoře v Ostravě a pražské AMU Kačo vystudoval Berklee College of Music v americkém Bostonu, která ho mimo jiné naučila využít jeho romské kořeny jako cennou tvůrčí devízu. V jeho specifickém skladatelském i interpretačním stylu se podle hudebních odborníků prolínají prvky vážné hudby, jazzu i lidové hudby. Na klavír začal v pěti letech hrát zcela intuitivně, noty, stupnice a základy techniky a hudební teorie přišly až na novojičínské ZUŠ ve 12 letech. „To, že jsem začínal improvizací a hraním podle sluchu, byla jedna z mých největších výhod, co se hudebního vnímání týče,“ uvedl umělec, který se představí v Česku poprvé po úspěšném debutu v Carnegie Hall.

Za koncertním cyklem Hybatelů rezonance stojí společnost C. Bechstein ve spolupráci s Národní galerií v Praze. Navazuje na dvouletý projekt, na kterém zazněl komplet Beethovenových klavírních sonát v podání Salíma Aškara.

Další z večerů Hybatelů rezonance 4. března příštího roku nabídne Beatu Hlavenkovou. Jan Bartoš, výrazný žák Ivana Moravce, vystoupí 8. dubna. Koncertní cyklus pak uzavře 10. června Ivo Kahánek, v jehož podání zazní díla Johanna Sebastiana Bacha, Miroslava Kabeláče, Leoše Janáčka a Ludwiga van Beethovena. Právě Kahánek patřil na pražské AMU ke stěžejním učitelům Kača.

ČTK, foto: Zdenka Hanáková

Poradna Justýna bojuje s předsudky a sociálním vyloučením

Oběti trestných činů mohou najít podporu a odbornou pomoc v Poradně Justýna na Malinovského náměstí v Brně. Poradna díky finanční podpoře Evropského sociálního fondu rozšířila od června svůj tým o nové posily. Kapacita poradny díky tomu vzrostla a pracovníci a pracovnice nově vyhledávají a oslovují osoby ohrožené trestnou činností a předsudečným násilím přímo v terénu.

„Díky zákonu o obětech trestných činů mají ti, kterým byla trestným činem způsobena škoda, zranění nebo nemajetková újma v trestním řízení mnoho práv. Většinou o nich ale vůbec neví,“ vysvětluje sociální pracovnice Veronika Pivodová. Zákon o obětech trestných činů je účinný už šestým rokem a umožňuje poškozeným například skrýt své osobní údaje ve spise, nesetkat se s pachatelem během soudního řízení nebo žádat po státu peněžitou pomoc pro oběti trestných činů.

„Na Poradnu Justýna jsem se obrátila poté, co jsem byla neznámým mužem napadena na ulici. Delší dobu jsem byla v pracovní neschopnosti, měla jsem málo peněz a navíc jsem se neustále bála, že útočníka znovu někde potkám. Bylo to psychicky náročné období, věděla jsem ale alespoň, že mám podporu a místo, kde se můžu se vším svěřit. Díky poradně jsem se dozvěděla aktuální informace o průběhu řízení a vyčíslila škodu na zdraví a ušlý zisk za dobu nemocenské, soud mi pak tuto částku přiznal jako náhradu škody,“ popisuje paní Marta situaci, do níž se dostala před několika měsíci.

Zákon o obětech trestných činů také upravuje činnost organizací a dalších institucí poskytujících poradenství obětem trestné činnosti. Jednou z nich je také Poradna Justýna. Svým klientům a klientkám nabízí odborné sociální poradenství, zprostředkovává psychoterapeutické služby, poskytuje právní informace, tým sociálních pracovníků a právníků je schopen klienta provázet během celého procesu trestního řízení. V některých případech může být klient také zastupován u soudu.

Poradna Justýna v Brně je provozována obecně prospěšnou společností In IUSTITIA. Poradna pomáhá svým klientům a klientkám už od roku 2014. Obrátit se na ni mohou zvláště zranitelné oběti trestných činů (např. senioři, děti, osoby zranitelné vzhledem k jejich sociální situaci, zdravotnímu stavu atp.) a oběti násilí motivovaného předsudky. „Nejčastějším předsudkem bývá barva pleti, náboženství, národnost nebo například sexuální orientace napadeného. Často řešíme slovní útoky, výhrůžky na internetu, někdy i fyzická napadení,“ vysvětluje vedoucí brněnské poradny Markéta Dědková.

V rámci nového projektu se brněnský tým rozrostl o sociální pracovníci, právničku a dva terénní pracovníky, jejichž hlavním cílem je oslovovat lidi ohrožené předsudečným násilím v terénu. „Každý týden chodím do terénu, zejména do sociálně vyloučených lokalit. Venku je mnohem snazší navázat komunikaci s lidmi, kteří jsou předsudky ohrožení a často neví, jak se proti nim bránit,“ popisuje Veronika Pivodová. Poradna je bezplatná, její činnost se zakládá na individuálním přístupu a klientům a klientkám nabízí možnost dlouhodobé spolupráce. „Vždy respektujeme přání klientů a klientek a společně hledáme takový postup, který jim bude nejvíce vyhovovat,“ dodává Pivodová.

Poradna, která sídlí na Malinovského náměstí 4, je otevřena každé pondělí od 12:00 do 19:00 hodin a v úterý od 9:00 do 16:00 hodin. Ostatní dny se mohou zájemci o službu objednat na telefonu 773 177 104 nebo emailem: poradna.brno@in-ius.cz. **TZ**

Gabriela Pačanová – vedoucí souboru Romane čhaja

Gabriela Pačanová pracuje ve Vsetíně v Diakonii jako vedoucí tanečního souboru a komunitní asistentka. Má čtyři děti. Ve volném čase má ráda plavání, procházky a nejvíce se věnuje svým dětem a rodině. Stará se o domácnost a malého prvňáčka, takže se věnuje s dcerou učení.

Gabi, mohla bys nám představit svůj taneční soubor?

Můj taneční soubor se jmenuje Romane čhaja (Romské holky). Vznikl tak, že jsem kontaktovala místní organizaci Diakonii Vsetín, kde momentálně pracuji jako vedoucí kroužků a komunitní asistentka.

Kolik romských děvčat navštěvuje soubor?

V souboru Romane čhaja mám šest děvčat a v dalších skupinách mám také samé holky. Taneční kroužek navštěvuje celkem asi 20 dětí.

Kde a jak často s dětmi zkoušíte?

Přes prázdniny navštěvujeme nízkoprahové zařízení Rubikon a tam zkoušíme. Jinak po celý školní rok mám pronajatou tělocvičnu, kde míváme dvakrát týdně zkoušky.

Nezbytnou součástí všech tanečních souborů jsou také kostýmy, kroje. Kdo vám navrhuje a šije taneční kostýmy?

Kostýmy máme kupované, ale snažím se je vylepšit, aby vypadaly co nejvíce romsky. A s tím mi vždy pomůže a přešije je moje kamarádka Veronika Kačová, která je moc spolehlivá a když potřebuji nějakou pomoc s přípravou na vystoupení, je vždy přítomná.

Máte za sebou už i nějaké to veřejné vystoupení, najde se mezi nimi nějaký úspěch?

Navštěvujeme různé taneční soutě-

že, romské festivaly, vystupujeme na městských slavnostech. Řekla bych, že je to různé, záleží na tom, kde si nás zrovna pozvou. Můžu říct, že jsme v soutěžích úspěšní a vždy se umístíme. Taneční soutěž Terne čercheňa (Mladé hvězdy) navštěvujeme už třetím rokem, a pokaždé jsme se umístily na prvním místě. V roce 2017 jsme dokonce získaly 1. místo a 3. místo. Potom jsme také zvítězily v soutěži Talent Zlínského kraje.

„Práce vedoucí souboru

je moc náročná, hlavně

tím, když chci něco no-

vého nacvičit a některá

z holek nepřijde. Tak to

se rozčiluju a křičím na

holky, proč to neberou

vážně. A taky je náročná

tím, že chci těm dětem

ukazovat náš romský

folklor, zvyky a podob-

ně. Nesmíme zapome-

nout, čím jsme.“

Jak je náročná tvoje práce v pozici vedoucí souboru Romane čhaja?

Práce vedoucí souboru je moc náročná, hlavně tím, když chci něco nového nacvičit a některá z holek nepřijde. Tak to se rozčiluju a křičím na holky, proč to neberou vážně. A taky je náročná tím, že chci těm dětem ukazovat náš romský

folklor a zvyky a podobně. Nesmíme zapomenout, čím jsme.

A co ty a tanec? Jaký styl tance ovládáš ty sama?

(smích) Já sama ovládám dost tanců a taky ráda tančím, podle toho to taky vypadá. Vážím si tance a zpěvu, sama zpívám i tančím a moje děti všechny tančí, už od třech let je k tomu vedu a podporuju je. Já vnímám tanec jako svůj relax, pouštím si jakoukoliv hudbu a zatancuju si, miluju tanec.

Najde se někdo, koho obdivuješ z romských souborů?

Vždy se mi líbil taneční soubor Merci z Brna, mají dobrý styl tance, hlavně ti kluci, to se mi líbí, že ze sebe vydají všechno.

Jak vnímáš konkurenci jiných romských tanečních souborů v ČR?

Konkurenci ani ne. Já si myslím, že my Romové máme všichni stejný cíl. Ukázat naši kulturu. A každý má jiný styl tance, neberu nikoho jako konkurenci, každý tančí tak, jak cítí.

Kam se teď momentálně se souborem chystáte?

Teď se chystáme na taneční soutěž a na Talent Zlínského kraje a pokud vím, tak máme i hodně pozvání na různé vernisáže a městské slavnosti. Na letošní rok toho máme dost, takže mne čeká spousta nervů ze zkoušek, abychom natrénovaly nové a nové věci.

Máš nějaké plány do budoucna?

Chtěly bychom a plánujeme vystupovat i mimo Českou republiku a mít co nejvíce úspěchů. Chtěla bych, aby moje práce s dětmi nebyla marná, aby šlo vidět, že děti a já chceme něčeho dosáhnout.

Rozhovor vedla Veronika Kačová

Amnesty International: Absurdita ruského zákona o LGBT

Sáhnutí na zadek – 15 dní za mřížemi. Projevení náklonnosti – pokuta 5000 rublů. Pusa – deportace. Až takhle extrémní můžou být důsledky aplikace ruského zákona proti propagaci homosexuality. Amnesty na to poukazuje v nové kampani spojené s fotbalem.

Zákon zakazující „propagaci netradičních sexuálních vztahů mezi mladistvými“, který je známý také jako „zákon o homosexuální propagandě“, byl v Rusku schválen v červnu 2013. Do ruského správního řádu přidal článek 6.21, a stal se tak nástrojem pro trestání těch, kteří – podle úřadů – prosazovali „netradiční sexuální vztahy“.

„Amnesty má za to, že takový zákon zasahuje do práva na svobodu projevu a bojuje za jeho zrušení. Zákon má negativní dopad na snahu LGBT+ organizací i jednotlivých aktivistů,“ upozorňuje Martin Balcar, vedoucí kampaní Amnesty International ČR.

Zákon v praxi nezahálí

Lidí, kteří na zákon už doplatili, je celá řada. Třeba LGBT aktivisté Nikolaj Alexejev, Nikolaj Bajev a Alexej Kiselev. V lednu 2014 tito tři aktivisté podali stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva, kde tvrdili, že jejich práva zajišťovaná evropskou Úmluvou o lidských právech byla porušena. V červnu 2017 soud potvrdil, že Rusko porušilo článek 10 (právo na svobodu projevu) a článek 14 (zákaz diskriminace) Úmluvy a musí aktivistům poskytnout finanční kompenzaci. Rusko se proti rozhodnutí odvolalo.

Evdokia Romanovová, LGBT aktivistka z ruské Samary, byla 26. července obviněna z „propagace homosexuality“, potom co sdílela odkazy na internetové stránky nadnárodní organizace Youth Coalition for Sexual and Reproductive Rights a články o rovnoprávnosti LGBT lidí. Evdokia dostala 18. října 2017 za sdílení článků pokutu v přepočtu 19 tisíc korun.

Čečenský prezident si nebere servítky

31. července 2017 organizace Russian LGBT Network zveřejnila zprávu o pronásledování LGBT

lidí v Čečensku. Report s názvem „Řekli, že nejsem člověk, že nejsem nic. Že bych měl být raději terorista, než buzná“ je založena na svědectví 33 lidí z Čečenska, kteří byli pronásledováni, nelegálně zadržováni a mučeni. V této zprávě se odhalují detaily pronásledování gayů, leseb, bisexuálů a transsexuálů v Čečensku. Na základě svědectví zpráva odhaluje brutalitu mučení a podíl čečenských úřadů na pronásledování LGBT lidí.

Během rozhovoru s reportérem HBO Davidem Scottem byl čečenský prezident Ramzan Kadyrov dotazován na pronásledování homosexuálů. Jako odpověď se Kadyrov zasmál a řekl, že „... je to nesmysl. Nemáme takové lidi. Nemáme gaye. Pokud jsou nějakí, vezměte si je do Kanady. Chvála Bohu (Alláhovi). Vezměte je daleko od nás, abychom je neměli doma. Abychom očistili naši krev, pokud zde jsou nějakí, vezměte je.“ Když byl Kadyrov nadále tlačen k odpovědi, zda byl znepokojen, když čelí zprávě o pronásledování, odpověděl, že „oni (homosexuálové) jsou ďáblové. Jsou na prodej. Nejsou lidé. Bůh je zatratil za to, za co nás obviňuje.“

Je ironické, že rozhovor s Ramzanem Kadyrovem byl zveřejněn v den osmého výročí vraždy významné obhájkyne lidských práv a kritičky Kadyrova Natálie Estemirové. Velmi častým způsobem pronásledování aktivistů za práva gayů a leseb v Rusku je obvinění z jiných trestných činů, které působí jako výhrůžky.

O LGBT+...

Všichni máme nějakou sexuální orientaci a pohlavní (genderovou) identitu a tento sdílený fakt znamená, že diskriminace členů komunity leseb, gayů, bisexuálů a transgender osob založená na sexuální orientaci a/nebo pohlavní identitě je problém, který přesahuje tuto komunitu a týká se nás všech.

Všeobecná deklarace lidských práv stanovuje, že všichni lidé se rodí svobodní a sobě rovní co do důstojnosti a práv, a že každý má všechna práva a všechny svobody v ní stanovené bez jakéhokoli rozlišování. Amnesty International

proto věří, že všichni lidé bez ohledu na sexuální orientaci nebo pohlavní identitu by měli mít možnost těšit se ze svých lidských práv. Ačkoliv Všeobecná deklarace lidských práv výslovně nezmiňuje sexuální orientaci nebo pohlavní identitu, neustále se vyvíjející pojetí mezinárodní legislativy o lidských právech obsahuje široký výklad zahrnující práva a ochranu těchto práv pro členy LGBT+ komunity kdekoli ve světě.

Otázky sexuální orientace a genderové identity na mezinárodní úrovni řeší principy Yogyakarta, které byly v roce 2006 vypracovány a schváleny významnou skupinou odborníků na lidská práva a práva LGBT+ osob s cílem nastítnit uplatňování těchto otázek na širokou škálu mezinárodních standardů lidských práv. Vznikly v Yogyakarta v Indonésii jako odpověď na nechvalně proslulé případy zneužívání a poskytnutí obecný rámec pro uplatňování mezinárodní legislativy lidských práv v případech násilí zažitého lesbami, gayi, bisexuály a transgender osobami.

Na světě nicméně zůstává mnoho případů, kdy může sexuální orientace nebo pohlavní identita přivést člověka k exekuci, uvěznění, mučení, násilí nebo diskriminaci. Rozsah tohoto zneužívání je neomezený a je v rozporu se základními principy mezinárodní lidskoprávní legislativy. Může zahrnovat porušování dětských práv, mučení a kruté, nelidské a ponižující zacházení (Článek 5 Všeobecné deklarace lidských práv), svévolné zadržování na základě identity nebo přesvědčení (Článek 9), omezení svobody shromažďování (Článek 20) a odepření základních práv při spravedlivém procesu.

Amnesty International již dlouho bojuje proti pronásledování, násilí a diskriminaci na základě sexuální orientace či genderové identity. Dnes pracujeme na širokém spektru otázek včetně protichůdných zákonů, které kriminalizují sexuální jednání LGBT+ lidí či vylučují jejich právní ochranu včetně jejich zneužívání, omezování jejich svobody projevu a shromažďování.

Převzato z amnesty.cz

Policie se začala zabývat plakátem se sloganem o havěti

Mostecká policie se začala zabývat obsahem volebního plakátu uskupení Otevřená radnice Most, na který upozornil zpravodajský server Romea.cz. Žádné trestní oznámení kvůli volbám zatím nepřijala. ČTK to v úterý řekla mluvčí policie. Uskupení Otevřená radnice Most, jejímž lídrem je bývalý náměstek ministra průmyslu a obchodu Karel Novotný, který Romy přirovnával k medúzám, na propagační leták strany umístila slogan „Jen deratizační prostředky na tu havěť nestačí!“ a na sociální síti ho sdílela s dovětkem „Nulová tolerance nepřizpůsobivým“.

„Vedle populistických a vyprázdněných hesel přibývají také ta, u kterých není pochyb, že jsou vyloženy rasistická a nezadala by si s nacistickou propagandou. Lidé jsou v nich označováni za havěť, parazity nebo štěnice, na které je potřeba vzít něco silnějšího než běžné deratizační prostředky,“ upozornil minulý týden server Romea.cz potom, co jeden kandidát uskupení, Pavel Kavický, sdílel leták s havěti a doplnil ho slovy „Nulová tolerance nepřizpůsobivým“.

„To se budu muset pana Kavického zeptat a vyčinit mu. Ten slogan má jiný kontext. Zaznamenali jsme od našich občanů, že se v domech přemnožily štěnice. Dokonce i v porodnici jsou štěnice. My jsme tímto sloganem chtěli na tuhle věc upozornit a říct našim spoluobčanům, že by město mělo zajistit deratizaci všech obytných domů v Mostě. Protože deratizace jednoho bytu ve vchodě tu věc nevyřeší. Nic víc, nic méně,“ vymlouval se v neděli pro server Lidovky.cz Karel Novotný.

Kvůli letáku už několi klidí oznámení, že podá trestní oznámení. Například lídr litvínovské kandidátky Sdružení pirátů, zelených a nezávislých Petr Globočnick, který vysvětlil, že se tím myslí štěnice a krysy, označuje za nejapnou hru na schovávanou a trapné vymlouvání.

„Otevřená radnice to přestřelila, označení je mimo mísu a vyzývají tím k akcím proti skupině obyvatel, čímž přispívají k radikalizaci společnosti,“ dodal Globočnick.

Ve středu ráno oznámil kandidát do Senátu za Chomutovsko Petr Jano, že trestní oznámení již podal a zveřejnil jeho text na sociální síti Facebook. „Já, jako teolog, člověk hluboce věřící, nemohu takové jednání připustit. V uplynulých letech jsme viděli různé útoky politiků na Romy. Tento však, svou agresivitou vyzývající k fyzické likvidaci Romů, je daleko za hranou toho, co by měla společnost tolerovat. Odsuzuji proto podobné útoky, které vedou k fašizaci a společnost dělí. Není nadále možné tolerovat vyprázdnění politických ideí a rezignaci na program, který se zameňuje za prázdné, v tomto případě otevřeně rasistické fráze, vybízející k násilí proti skupině obyvatel,“ uvedl Petr Jano.

Bývalého náměstka ministra průmyslu a obchodu Novotného (dříve ČSSD) v minulosti stíhala policie v souvislosti s haněním Romů na Facebooku. Soud jeho stíhání letos v květnu podmíněně zastavil. Novotnému za hanobení národa hrozily až tři roky vězení.

Mostečané Mostu chce stavět vesnici pro lůzu, Vandas chce „čistě“ Ústí

Ve volební kampani na severu Čech však i další uskupení používají rétoriku namířenou proti jedné skupině obyvatel. I když volební slogany halí do různých jinotajů, v kontextu dalších výroků je jasné, proti komu jsou namířené.

Pozornost vzbudil například program sdružení Mostečané Mostu. Jako první bod svého „desatera“ uvádí zřízení „vesnice pro lůzu“. Tento slogan pak použilo sdružení i na své billboardy. „Vytěsníme nepřizpůsobivé z města, zavedeme bezdoplatkové zóny ve všech ohrožených bytových okresech,“ stojí v dodatku sdružení provázaného s bytovým družstvem Krušnohor, které čerpá milionové dotace z Evropské unie určené na sociálně vyloučené lokality.

V nedalekém Ústí nad Labem se zase voliče snaží zaujmout slogany, které lze pokládat v kontextu jednání Dělnické strany sociální spravedlnosti za rasistické, Tomáš Vandas. Rozvěsil billboardy se slogany „Čistě Ústí! Neplatit parazitům!“; dvojsmyslný plakát na MHD „Stop černým pasažérům“ nebo opět dvojsmyslný slogan „Bezpečné a čisté Ústí! Ne ghetto!“

Nenávistnou rétoriku používá i kandidát na primátora Českých Budějovic za ODS Martin Kuba. Ten po Budějovicích rozvěsil billboardy se sloganem „I nepřizpůsobiví se musí přizpůsobit“.

Slovem „nepřizpůsobiví“ („unanpassungsfähig“) označovali nacisté nepohodlné skupiny obyvatel, které následně končily ve vyhlazovacích táborech.

ČTK

stálá expozice

Příběh Romů

Dějiny Romů od starověké Indie až po události II. světové války a současnost. Možnost komentovaných prohlídek v ceně vstupného po předchozí domluvě na: lektor@rommuz.cz nebo tel.: +420 545 214 419.

přechodné výstavy

březen 2018 – prodlouženo do března 2019

Andrej Pešta: Mire sveti / Světy Andreje Pešty

Prodloužená výstava představuje odkaz Andreje Pešty prostřednictvím fotografií ze sbírkového fondu muzea. Andrej Pešta (1921–2009) byl významnou romskou osobností, amatérským fotografem, literátem a výtvarníkem. Rozsáhlý archiv Peštových fotografií zachycuje pohled na život Romů v Československu převážně v období 60.–80. let 20. stol. Externí kurátor: Tomáš Pospěch

Ceník inzerce

celá strana 5 000 Kč (rozměr 26×40)

1/2 strany 3 500 Kč (rozměr 26×20 nebo 40×13)

1/4 strany 1 500 Kč (rozměr 13×20)

menší formát – 7 Kč/cm²

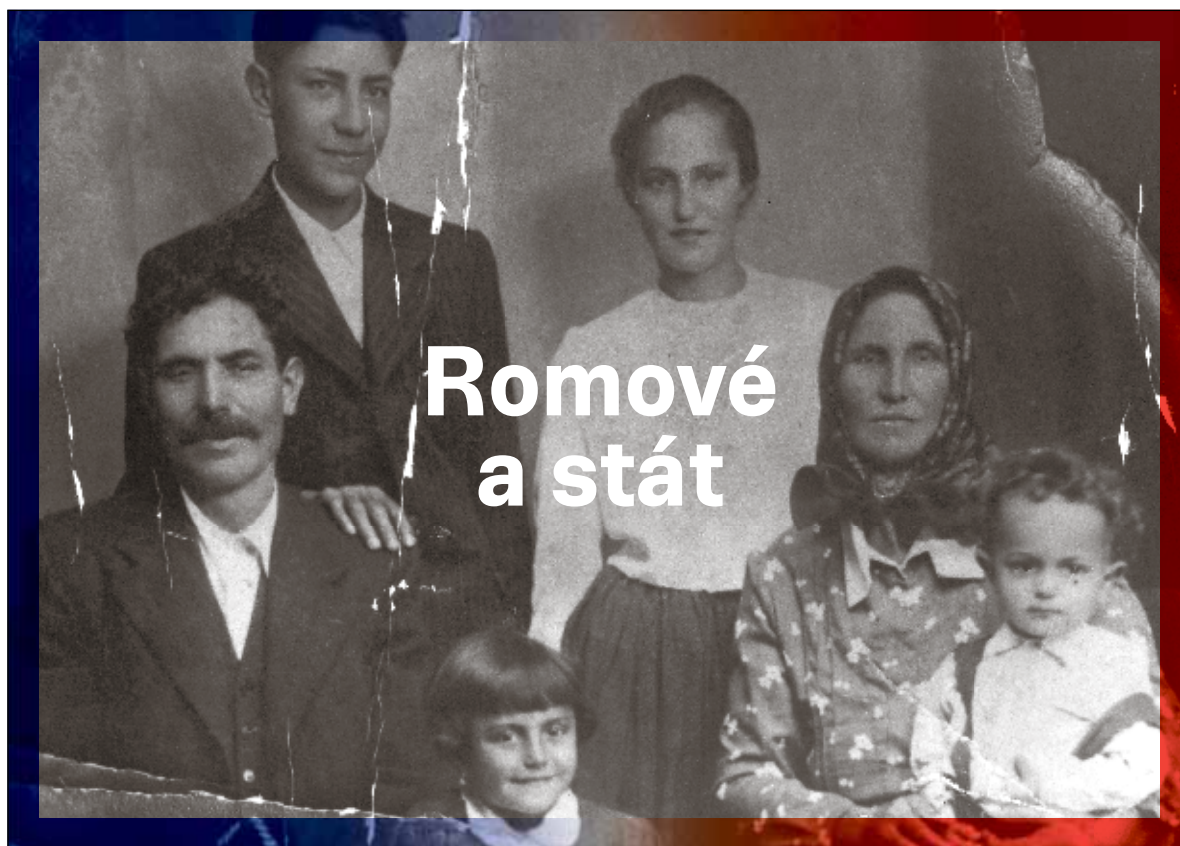
Sleva při opakované inzerci na druhé a další vydání 25%

žádosti o inzerci na: holomkova@srmn.cz

**Vydávání Romano hangos podporuje
Ministerstvo kultury České republiky**

**Adresa redakce Romano hangos
a Společenství Romů na Moravě**

Bratislavská 65a, Brno 602 00
tel.: 545 246 673 www.srmn.cz
číslo účtu: 230 066 1977/2010

Romové a stát

24. 10. 2018 18–20h

Freskový sál Staré radnice
Brno, Radnická 8

Muzeum romské kultury zve na společenskou událost k oslavě výročí 1918–2018 s tématem soužití Romů a majority od první republiky po současnost

Program události

- moderovaná debata s veřejnou diskuzí na téma: Romové a stát (1918–2018)
- vyhlášení a předání Ceny Muzea romské kultury za rok 2018 Davidu Tišerovi, cenu předá primátor města Brna Ing. Petr Vokřál
- prezentace a křest odborné publikace *Aby bylo i s námi počítáno*
- hudební doprovod jazzové kytarové trio Los Carlos Manouche

Akce se koná pod záštitou primátora města Brna Ing. Petra Vokřála

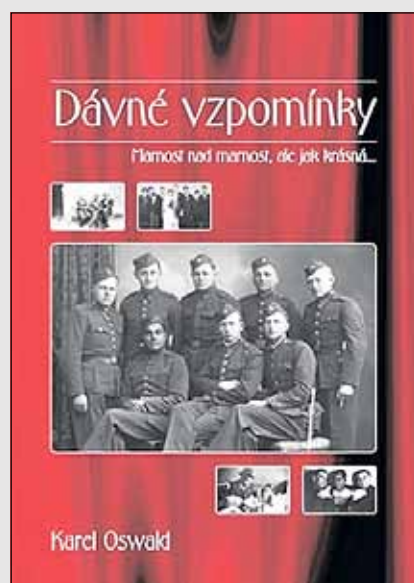
Bratislavská 67, Brno, 602 00
t: 775 407 065 / 775 972 782
propagace@rommuz.cz
facebook.com/muzeum.romske.kultury
rommuz.cz

Foto: Rodina v Uherském Hradišti dlouhodobě usídlených moravských Romů Kyru před deportací do KT Auschwitz II-Birkenau, z původní deseticenné rodiny přežily deportaci pouze tři děti, 1939.
Foto: Autor neznámý, ze sbírky Muzea romské kultury

Nabízíme starší ročníky Romano hangos.

Cena jednoho ročníku 100 Kč + poštovné.

objednávky na: 545 246 673 nebo: holomkova@srmn.cz

Karel Oswald: Dávné vzpomínky

Příběh rodiny Holomkových, o kterém kniha vypráví, se odehrává v první polovině 20. století. V době, kdy Holomkovi žili na Moravě již po několik generací, a v době, kdy se v Evropě schylovalo pod stínem nacismu k tragickému osudovému přerývu romských dějin.

„Dávné vzpomínky“ jsou založené na autobiografii vypravěče, který v závěru sympaticky otevřeně své dílo komentuje: „*ten příběh je pravdivý od první do poslední řádky. Pravda, něco jsem trochu přidal, něco domyslel, změnil některá jména a místa. Jinak ale je vše pravda pravdoucí!*...“

Objednávejte na adrese redakce nebo na holomkova@srmn.cz
Cena 100 Kč + poštovné

Vážení čtenáři, pokud jste dostali tyto noviny do schránky, pravděpodobně zpracováváme vaše osobní údaje (jméno, adresa) za účelem doručování těchto novin. Pokud nesouhlasíte s tímto zpracováním, napište nám na srmn@srmn.cz a my vás z databáze vyřadíme.